

ДО АКРЕДИТАЦИОННИЯ СЪВЕТ
НА НАОА

ДОКЛАД

НА

ПОСТОЯННАТА КОМИСИЯ ПО
СОЦИАЛНИ И ПРАВНИ НАУКИ, СИГУРНОСТ И ОТБРАНА
ПО ПРОЦЕДУРА ЗА ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ

3.2 „ПСИХОЛОГИЯ“,

ОБЛАСТ НА ВИШЕ ОБРАЗОВАНИЕ 3. СОЦИАЛНИ, СТОПАНСКИ И ПРАВНИ
НАУКИ ЗА ОБРАЗОВАТЕЛНО-КВАЛИФИКАЦИОННИ СТЕПЕНИ „БАКАЛАВЪР“
И „МАГИСТЪР“ В ПЛОВДИВСКИЯ УНИВЕРСИТЕТ „ПАИСИЙ ХИЛЕНДАРСКИ“

Уважаема г-жо Председател на АС на НАОА,

Постоянната комисия по социални и правни науки, сигурност и отбрана (ПК) представя на Вашето внимание настоящия доклад за резултатите от извършеното оценяване по процедурата за програмна акредитация на професионално направление 3.2. „Психология“, област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки за ОКС „Бакалавър“ и ОКС „Магистър“ в Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“(ПУ).

Докладът е разработен в съответствие с чл.78, ал.3 от ЗВО и съгласно критериалната система за програмна акредитация на професионално направление. *Докладът отразява и съображенията в Становището на ПУ по предварителната версия на доклада на ПКСПНСО.*

СЪДЪРЖАНИЕ

I. ХРОНОЛОГИЯ НА ПРОЦЕДУРАТА

II. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРЕПОРЪКИТЕ ОТ ПРЕДХОДНАТА АКРЕДИТАЦИЯ

III. КОНСТАТАЦИИ И ОЦЕНКИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА КРИТЕРИИТЕ ЗА ПРОГРАМНА АКРЕДИТАЦИЯ НА ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ В СЪОТВЕТСТВИЕ СЪС СТАНДАРТИТЕ И НАСОКИТЕ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО В ЕВРОПЕЙСКОТО ПРОСТРАНСТВО ЗА ВИШЕ ОБРАЗОВАНИЕ /ESG/ - ЧАСТ 1 /1-10/ И ПО СМИСЪЛА НА ЧЛ. 78, АЛ. 3 ОТ ЗВО

IV. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

I. ХРОНОЛОГИЯ НА ПРОЦЕДУРАТА

№	Решения	Номер и дата на протокол / дата на извършено действие
1.	Откриване на процедурата от АС	Протокол № 27/11.11.2021 г.
2.	Утвърждаване на състав на ЕГ от АС	Протокол № 9/21.04.2022 г.
3.	Извършено посещение на ЕГ във ВУ	По документи и проведени онлайн срещи
4.	Обсъждане и приемане на доклада на ЕГ от ПК	Протокол № 25/12.09.2022 г.
5.	Обсъждане и приемане на доклада на ПК и изпращането му до ВУ за становище	Протокол № 31/07.11.2022 г.
6.	След изтичане на срока по чл. 38, ал. 2 от ПДНАОА ПК предоставя доклада на АС	

Експертната група е в състав:

Ръководител

Проф. д.пс.н. Йоана Янкулова, Софийски университет "Св. Климент Охридски"

Членове

Проф. д.пс.н. Красимира Колева-Минева – Великотърновски университет „Св.Св.

Кирил и Методий“

Доц. д-р Красимир Иванов - Варненски свободен университет „Черноризец Храбър“

Доц. д-р Румяна Карева – Военна академия „Г.С. Раковски“, София

Ралица Янкова, студент, Югозападен университет "Неофит Рилски"

Наблюдаващ процедурата член на ПКСПНСО – проф. д.н. Ирина Зиновиева

Настоящият доклад обхваща следните бакалавърски и магистърски програми, спадащи към **професионално направление 3.2 „Психология“** от област на висше образование 3. „Социални, стопански и правни науки“:

За ОКС Бакалавър:

- специалност „Психология“ (редовна и задочна форма на обучение)

За ОКС Магистър:

- Магистърска програма „Приложна психология“ (редовна и задочна форма на обучение)
- Магистърска програма „Училищна психология“ (редовна и задочна форма на обучение)
- Магистърска програма „Психология на управлението“ (редовна и задочна форма на обучение)
- Магистърска програма „Позитивна психология“ (редовна и задочна форма на обучение)

II. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРЕПОРЪКИТЕ ОТ ПРЕДХОДНАТА АКРЕДИТАЦИЯ

Пловдивският университет „Паисий Хилендарски“ има програмна акредитация на професионално направление 3.2. „Психология“, област на висше образование 3. „Социални, стопански и правни науки“ на основание на обща оценка по критериите 9,20 (девет цяло и двадесет стотни), дадена от Постоянната комисия по социални и правни науки, сигурност и отбрана на Националната агенция за оценяване и акредитация (НАОА) с решение от 09.12.2016 г. (Протокол № 21). Определен е срок на валидност на акредитацията 6 (шест) години, съгласно чл. 79 , ал. 4, от Закона за висшето образование.

Съгласно изискванията на процедурата за следакредитационно наблюдение и контрол, **Акредитационният съвет по процедури за САНК АС/Протокол № 16/10.06.2021 г. излиза със следното решение:**

„За Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ – професионално направление 3.2 „Психология“ ... Акредитационният съвет констатира, че Пловдивският университет „Паисий Хилендарски“ **изпълнява препоръка № 3, частично изпълнява препоръка № 1 и не изпълнява препоръка № 2**, формулирани в решението на Постоянната комисия по социални и правни науки, сигурност и отбрана от 09.12.2016 г. (протокол № 21) при програмната акредитация на професионално направление 3.2 „Психология“ за образователно-квалификационните степени „бакалавър“ и “магистър“, с обща оценка 9,20 (девет цяло и двадесет стотни).

Пловдивският университет „Паисий Хилендарски“ да изпълни препоръки № 1 и № 2 до следващата акредитация.“

Дейности по изпълнение на препоръките

Препоръка № 1

Да се стимулират студентите и особено преподавателите да осъществяват мобилност, като използват програмата Еразъм и други възможности. Срок: постоянен, с ежегодно отчитане.

В ПН 3.2. Психология в ПУ са утвърдени правила за стимулиране на професионалната мобилност и активизирането на участието на преподаватели и студенти в международни образователни програми и научноизследователски проекти. В ПФ има сключени *договори с 18 университета от ЕС за провеждане на мобилност за студенти/ докторанти.*

На сайта на Университета и на Факултета може да се открие подробна информация за Университетско бюро Еразъм, за програмата, за процедурата по кандидатстване и селекция, факултетни координатори, Студентска харта ЕРАЗЪМ, правила за академично признаване и др.

Има установени договорни взаимоотношения и с Московския държавен психолого-педагогически университет (МГППУ), с 5 организации в Белгия за провеждане на стажантски практики, както и с други доставчици на социално-образователни услуги за деца и лица с интелектуални затруднения.

В рамките на акредитационния период има осъществени **41 студентски и 16 мобилности на преподаватели, като две други, които са утвърдени и организирани), не са осъществени поради епидемията от Ковид-19. Реализираните творческите командировки в чужбина са 38 и са с различна продължителност.**

Препоръка № 1 е изпълнена.

Препоръка № 2

Да се осигурят възможности за по-ускорено кариерно развитие на главните асистенти с оглед осигуряване на приемственост в катедрата и пълноценна реализация на защитилите докторанти в специалността. Срок: постоянен, с ежегодно отчитане.

В рамките на 6-годишния акредитационен период се е пенсионирал един проф. дпсн и са напуснали 2 хабилитирани лица - един професор, дн и един доцент, доктор. Предстои пенсиониране на още двама хабилитирани преподаватели.

Като мярка за осигуряване на приемствеността в катедрата по Психология може да се приеме привличането на външен преподавател проф. д.пс.н на I ОТД. В друга катедра е привлечен и доцент д-р.

Към момента на проверка от ЕГ по настоящата процедура за акредитация, в катедрата по Психология има само 1 главен асистент, който успешно е преминал процедура по хабилитация. В друга катедра има още един главен асистент, който успешно е преминал процедура по хабилитация. Това не съответства на духа на направената препоръка №2, която предполага специални мерки за стимулиране и подпомагане на повече главни асистенти за хабилитация.

Препоръка № 2 е изпълнена частично.

Препоръка №3

Да се създаде система за подпомагане и проследяване на реализацията на завършващите студенти чрез сключване на договори с организации-потребители, предоставяне на стипендии от заинтересовани фирми и организации, практики в държавни и частни фирми и организации. Срок: постоянен, с ежегодно отчитане.

Създадена е система за подпомагане и проследяване на реализацията на завършващите студенти чрез два вида проучвания, отделно за бакалаври и магистри.

Сключени са 21 договори с разнообразни организации-потребители: със 6 училища, с детски градини, служби, центрове за пробация, Дирекцията за социално подпомагане, гр. Пловдив, Онкологичен диспансер „Св. Георги“, гр. Пловдив, Център за работа със зависимости „Филипополис“ и др., в които могат да се провеждат и стажове.

Препоръка № 3 е изпълнена.

III. КОНСТАТАЦИИ И ОЦЕНКИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА КРИТЕРИИТЕ ЗА ПРОГРАМНА АКРЕДИТАЦИЯ НА ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ В СЪОТВЕТСТВИЕ СЪС СТАНДАРТИТЕ И НАСОКИТЕ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО В ЕВРОПЕЙСКОТО ПРОСТРАНСТВО ЗА ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ /ESG/ –ЧАСТ 1 /1-10/ И ПО СМИСЪЛА НА ЧЛ. 78, АЛ. 3 ОТ ЗВО

СТАНДАРТ 1. ПОЛИТИКА ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО

Критерий 1.1. При извършване на обучение в ПН се поддържа и развива политика за осигуряване на качеството, която се оповестява и е част от стратегическото управление на ВУ

Цялостната организация по управление на качеството на учебния процес, която е важна част от стратегическото управление на Университета, е подчинена на основните нормативни актове и организационни разпоредби (Закон за висшето образование, Закон за развитие на академичния състав в Р България и Правилник за прилагането); Стратегия за развитие на ПУ (2020-2023), Правилник за развитието на академичния състав на ПУ, Правилник за атестиране на академичния състав в ПУ; Европейска харта на учените, Система за наблюдение, оценяване, поддържане и усъвършенстване на качеството на обучението.

На университетско равнище пряката отговорност за изпълнението на политиките за качество е на Университетска комисия по управление на качеството и образователния продукт, която въвежда критерии и правила, регулиращи учебния процес, дава становища за качеството на обучението и работата на академичния състав. В ПУ функционира и Комисия за вътрешен одит, в която са представени всички факултети. Тя извършва вътрешни одити във всички университетски звена по предварително изработен график. Има и автоматизирана система КОМПАС, която се използва за нуждите на оценяването и акредитацията.

Образователните дейности в ПН 3.2 Психология в рамките на ПФ се осъществяват според институционалната мисия, образователните приоритети и цели, подробно описани в академичния профил на ВУ. Във Факултета функционира Система за наблюдение,

оценяване, поддържане и усъвършенстване на качеството на обучението, чиито основни цели са свързани с подобряване на качеството на обучението в съответствие с образователните потребности на студентите и актуалните изисквания на пазара на труда и потребителите на кадри.

В помощ на работата в ПН в рамките на Факултета функционира и Обществен съвет. В неговия състав са включени и външни представители (напр. на МОН, РУО, директори на училища, работодатели), чието мнение се взема предвид при осъществяване на обучението и подобряване на неговото качество.

1.1.1

Обучението в ПН 3. 2 Психология в ПФ на ПУ е организирано съобразно решения, взети на университетско и факултетно равнище, които следват основната мисия, визия, цели и стратегия за развитие на Университета и Факултета. Учебните планове, по които се извършва обучението в ПН, периодично се обновяват съобразно постиженията в развитието на науките, резултатите от анализа на пазара на труда и мнението на студенти, работодатели и други заинтересовани потребители на кадри.

1.1.2

За да може прецизно да се наблюдава и управлява системата за оценяване и поддържане на качеството, планоно се провеждат външни и вътрешни одити. От тях се получава информация и доказателства за особеностите във функционирането на системата, определя се степента на изпълнение на критериите, установява се дали има отклонение от стандартите и се набелязват нужните корекции.

Провеждат се външни и вътрешни одити. Вътрешните одити са в компетенциите на Комисията по управление на качеството. Тя осъществява своята дейност съобразно Програмата за повишаване на качеството на обучение. Тази Комисия извършва мониторинг, контролира и оценява състоянието, проблемите и постиженията на обучението и определя доколко те са в синхрон с Критериалната система за програмна акредитация на НАОА.

От своя страна, Факултетният съвет на ПФ също обсъжда качеството на обучението и следва препоръките, направени от Университетската комисия по качество. Административният контрол върху качеството на обучението в рамките на Факултета се осъществява от заместник-декана по учебната дейност и ръководителите на Катедри. Освен на тях обаче, на Катедрените съвети също са делегирани големи правомощия относно управлението на качеството.

Управлението на качеството на цялостната дейност на ПН е уредено в документи като: Стандартизиране на учебна документация; Учебни процедури; Основни изисквания и критерии за разработване, защита и оценяване на дипломни работи от студенти от ПФ; Правилник за организиране и осъществяване на научноизследователска и художественотворческа дейност, Правилник за поддържане на професионалното равнище на НИД и научната продукция на студентите и докторантите; Факултетна система за оценяване на знанията, уменията и компетентностите на студентите от ПФ.

Комисията за управление и контрол на качеството периодично провежда анонимни анкетни проучвания сред студенти, преподаватели, работодатели с цел проследяване на качеството на обучението в ПН.

1.1.3

В ПУ са създадени благоприятни условия за осъществяване на активна взаимовръзка между научните изследвания и обучението в национален и институционален контекст. За тази цел се организират научни форуми (семинари, конференции, симпозиуми), финансира се участието на преподаватели в различни научни събития в страната и чужбина, издават се научни трудове, специализирани сборници, правят се публикации в периодични издания и др. Особено внимание се обръща на участието на студенти/ докторанти в научни и творчески инициативи, като много често те активно участват в научните изследвания на своите преподаватели.

Критерий 1.2. Управление на качеството на образованието

1.2.1.

Във връзка с проблемите на управлението на качеството, периодично се провеждат специализирани обучения като в тях участват не само експерти, а целия академичен и административен състав. Представители на Факултета участват в периодично организирани семинари за работа със система „Компас”. През 2019 г. е проведен тридневен семинар (23-25.10.2019) на Университетската комисия по управление на качеството и образователния продукт с представители на всички факултети в Университета е осъществено обучение, предназначено за вътрешни одитори на системи за управление на качеството съгласно ISO 9001:2015. Освен това в отделните катедри в ПФ текущо се провеждат методически семинари, на които се обсъждат въпроси, свързани с учебната документация и възможностите за прилагане на нови и иновативни практики за подобряване на обучението.

1.2.2.

В хода на своята работа всички преподаватели и административен персонал следват принципите на университетския Етичен кодекс, съобразен с Европейската харта на учените). При възникнали нарушения се уведомява Комисията по етика и академично, която функционира на основата на Правилника за устройството и дейността на Университета. Там са посочени формите и механизмите за установяването на нарушения, както и процедури за разрешаване на конфликти, възникнали в хода на образователната и научноизследователската работа.

Гарантирането на коректни взаимоотношения между студенти, преподаватели и служители в ПФ е възможно и на основата на изработения Етичен кодекс на преподавателите и служителите в ПФ. Има също така специално създадена Факултетна етична комисия, която е компетентна да работи по възникнали нарушения на академичната етика относно преподавателската и научноизследователската дейност, както и по сигнали и жалби, свързани с плагиатство, защита на интелектуалната собственост, установяване на авторство на научни резултати. При случаи на дискриминация изобщо и в частност, свързани със студенти със специални образователни потребности или в неравностойно положение, са осигурени специални канали за подаване на сигнали на официалния сайт, в специализиран блог (създаден по линия на Фонд научни изследвания/ ОХН – МОН). Всички подадени жалби или сигнали задължително се приемат и разглеждат от Факултетна етична комисия съобразно Правилника за подаване и разглеждане на жалби от студенти/ докторанти.

За проверка на случаи на плагиатство в ПУ е закупен (2018 г.) специализиран софтуер Антиплагиат. По тази тема обаче се работи и превантивно. Например монографии, сборници, учебници и учебни пособия, специализирани издания на Университета задължително имат редакционни колегии от авторитетни специалисти. При обсъждането на дипломна работа, магистърска теза, дисертация, хабилитационен труд, авторът (студент, докторант, преподавател) попълва собственоръчно декларация за авторство по утвърден образец. За целите на курсови разработки, дипломни работи, дисертационни трудове на студентите/ докторантите се задават конкретни теми за теоретико-приложна работа така, че да бъде изключена възможността за заимстване или преписване на готови интелектуални продукти.

Констатации на по стандарт 1

В ПУ има развити политики за осигуряване на качеството на обучението според изискванията на критериите по стандарт 1, но има някои проблеми в прилагането на тези политики, които са отразени още в препоръките от предходната акредитация и все още са частично изпълнени.

СТАНДАРТ 2: РАЗРАБОТВАНЕ И ОДОБРЯВАНЕ НА ПРОГРАМИТЕ

Критерий 2.1. ВУ извършва обучение по ПН като прилага процедури за разработване, одобряване, наблюдение и обновяване на учебната документация (квалификационни характеристики, учебни планове и програми и др) при съдействието на представители на партньорски организации, студенти и други заинтересовани страни

ВУ извършва обучение по ПН съобразено утвърдените от АС на ПУ стандарти. Обучението в ОКС Бакалавър и Магистър в ПН 3.2 Психология се извършва по учебна документация и учебни програми, разработени в съответствие с образователната мисия, цели и задачи на Университета и на Стратегията за развитие на Факултета. Водещо в процеса на тяхното разработване и утвърждаване е спазване на нормативно определения ред за това. За целта цялата учебна документация и учебните програми се разглеждат, обсъждат и приемат в първичното звено (катедра), където се отчитат мненията и препоръките от страна на студенти, партньорски организации, работодатели и други заинтересовани страни. Приетите от Катедрения съвет предложения се представят за обсъждане и приемане от ФС на ПФ. Административният контрол върху създаването и прилагането на учебните планове и учебните програми е делегиран на заместник-декана по учебната дейност и ръководителите на катедри. Добра практика в ПФ е периодичното обсъждане на учебните планове на работни семинари с целия академичен състав, а на учебните програми - в работни екипи, съставени от преподаватели от сродни учебни дисциплини в ПН. В тези дискусии се генерират мнения, идеи и предложения, които се представят след това и на факултетно равнище, а когато се одобрят, решенията се реализират по установения в Университета вътрешен ред за обновяване и прилагане на учебната документация.

2.1.1.

Учебните програми в ПН 3.2 Психология са разработени в духа на водещата институционална мисия и стратегия за образователно развитие и имат ясно дефинирани очаквани резултати от обучението. В тези програми са включени разнообразни възможности, насърчаващи мобилността и ученето през целия живот; равнопоставеността, социалните връзки и активното участие в различни образователни, научноизследователски и други академични инициативи на всички ОКС и във всички форми на обучение. Основен принцип при съставянето и управлението на учебните програми е успешното реализиране на образователната мисия, цели и задачи на Факултета и Университета и на утвърдените нормативни документи чрез учебното съдържание. В резултат на това учебната документация на ОКС в специалност „Психология“ съдържа необходимите компоненти като: логически съставени и целево обвързани квалификационни характеристики, учебни планове, учебни програми, графици на учебни занятия/ изпитни сесии. Всички те адекватно отразяват стремежа към актуалност и съгласуваност със съвременните процеси и събития в развитието на науките и обществата и постигане на високо качество на обучението.

2.1.2.

При разработването на програмите в ПН се вземат предвид резултатите от анализа на връзката между учебните програми, практическата подготовка на студентите и професионалната им реализация. Отчитат се също така тенденциите в търсенето на кадри със съответното образователно ниво и професионален профил, особеностите на пазара на труда и образователните услуги. В ПФ функционира Обществен съвет, чиято дейност се определя от създадения Правилник за устройството и дейността му (Приложение 2.6). В неговия състав участват и потребители на кадри (напр. представители на МОН и РУО, директори на училища, работодателски организации в системата на средното образование и социалната сфера). Общественият съвет извършва мониторинг на образователните и административните дейности като на основата на събраната информация оценява ефективността на предприетите организационно-управленски действия за подобряване на качеството на обучение. На редовните заседания на Обществения съвет се правят също така и предложения за подобряване на практическата подготовка на студентите.

2.1.3.

Оценъчната система на резултатите от обучението по всяка дисциплина и оценъчната процедура за завършване на курса на обучение в ОКС Бакалавър и Магистър в ПН 3.2 Психология са в добър синхрон с регламентирания за това ред в Правилника на ПУ (гл. VII. Учебна дейност. Раздел „Оценяване на придобитите знания“, чл. 100–103) и са в пълно съответствие с изискванията на Закона за висше образование и Наредба № 21 на МОН за

натрупване и трансфер на кредити. В рамките на ПФ функционира и Факултетна система за оценяване на знанията, уменията и компетенциите на студентите. А благодарение на Системата за качество се постига прозрачност на оценъчните процедури не само за студентите и преподавателите, но и за обществеността, партньорските организации, националните и международните институции. Тази Система стимулира преподавателите, както и съответните университетски структури, към по-голяма отговорност и насърчава усилията им за подобряване на качеството на обучението и на предлаганите образователни услуги.

2.1.4.

Когато се създават или обновяват учебните програми, се проучват добрите практики в различни български и чуждестранни университети. В тази връзка периодично се събира информация относно учебните планове и учебните програми на специалност Психология, която се изучава в други български и чуждестранни университети. В българския контекст се съпоставя учебните програми на специалност Психология, изучавана в ПУ, с тези, които се предлагат в СУ „Св. Кл. Охридски“, ЮЗУ „Н. Рилски“, ВТУ „Св. Св. Кирил и Методий“, БСУ. На основата на извършения сравнителен анализ се установява, че всички тези програми имат сходна съдържателна структура и набор от задължителни дисциплини, като накрая обучението завършва със защита на дипломна работа или държавен изпит. Търсят се също така паралели между специалност Психология в ПУ със сходни специалности, които се предлагат в чуждестранни университети (Paris Descartes University, University of Oxford, Yale College). Крайният резултат от подобно проучване показва, че е налице съвместимост между специалност Психология в ПУ с учебните програми в други ВУ в страната и в европейското образователно пространство. Това позволява и улеснява професионалната мобилност на студентите. Специфичното за специалност Психология в ПУ е засиления интерес на студентите към предлаганите специализирани курсове, но без да се подценява ролята и значението на базисната теоретична подготовка. Налице са също така и усилия за осигуряване на повече избираеми дисциплини, които да отговорят на търсенето, на индивидуалните предпочитания и стремежи на студентите за придобиване на по-тясно специализирана професионална подготовка.

2.1.5.

В Университета са разработени специфични процедури за наблюдение, анализ, оценяване и утвърждаване на учебните програми и учебната документация на ПН, които са в съответствие с действащите национални закони в областта на висшето образование, правилниците на ПУ и решенията на АС. Освен това в ПУ се прилагат ясно регламентирани правила за разработване, утвърждаване и актуализиране на учебна документация, съобразно които се провежда обучението по съответните специалности в ПН. Административният контрол върху състоянието на учебната документация се извършва от декана, ръководителите на катедри, Комисията по качество. Целта на периодично извършвания анализ на учебната документация в ПН е да се установи дали тя отговаря на актуалните изисквания на университетската и на факултетната Система за осигуряване и оценка на качеството.

2.1.6.

Учебните планове и програми в ПФ периодично се обсъждат с потребители на кадри (напр. работодатели), както и с настоящи или вече дипломирани студенти. Техните мнения, бележки, коментари и препоръки се вземат предвид при актуализирането на учебното съдържание. Освен това се правят анкетни проучвания сред студентите. Изразеното от тях мнение се отчита при изготвянето и актуализирането на учебните планове и програми, при определянето на академичната натовареност, изпитните процедури, графика на изпитите. В ПФ има сключени двустранни договори за сътрудничество с партньорски организации и потребители на кадри, сред които са: Община Пловдив; Регионален инспекторат по образованието/ Пловдив; социални институции, базови училища. Мнението на партньорските организации и на потенциалните работодатели на студенти от ПН се взема

предвид по време на обсъжданията и в Обществения съвет на ПФ. Като положителен резултат от всички предприети действия е ежегодната актуализация на учебните програми, отразяваща направените препоръки от потребителите на кадри.

2.1.7.

Учебните планове и учебните програми в ПН са разработени според изискванията на основни национални и институционални нормативни документи (ЗВО, Правилник за устройството и дейността на ПУ, Правилник за учебната дейност на ПУ, Правила за разработване, утвърждаване и актуализиране на учебна документация, Правила за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити в ПУ), ясно отразяват образователната мисия и стратегията за развитие на Университета и Факултета (Приложение 2.5.) и са съгласувани с конкретните нормативни изисквания за провеждане на обучение в ОКС Бакалавър и Магистър.

При оформяне на учебната документация и учебните планове се използва единен образец, който добре отразява тяхната структура и включва няколко секции, свързани с: наименование и общо описание (анотация) на съответната учебната дисциплина, очаквани резултати, тематичен план на лекции/ упражнения/ семинарни занятия, форми на работа, планирани учебни дейности, методи на преподаване, критерии за оценяване на придобитите знания, умения и компетенции, библиография (основни заглавия), техническо осигуряване на обучението, брой кредити и др. В учебните планове е спазена пропорцията между задължителни, избираеми и факултативни дисциплини, ясно са посочени регламентите за провеждане на практика и стажове.

Констатации по стандарт 2

Учебните програми, по които се извършва обучението в ПН 3.2 Психология, са в съответствие с утвърдените национални и институционални нормативни изисквания за създаване, оформяне, оценяване, наблюдение, управление и обновяване на учебната документация и съдържат ясно отразени очаквани резултати от обучението. Те са съвместими с други учебни програми в други ВУ в страната и чужбина, което позволява и улеснява професионалната мобилност на студентите

При създаването и управлението на учебните програми се взема предвид обратната информация, която се получава от настоящи студенти, завършили специалност Психология, потребители на кадри, представители на икономиката, социални институции и др. заинтересовани лица.

Разработени са и се прилагат учебни програми даващи възможност на бакалаври, които са завършили други специалности, да получават ОКС Магистър по психология, като се обучават в задочна форма на обучение, която предполага намален общ хорариум и значително по-малко практически занятия в сравнение с редовната, с което сериозно се оцеляват както тези, които са завършили пълния курс на обучение по Психология в ОКС Бакалавър и Магистър чрез нелоялна конкуренция, самите студенти в описаната задочна форма чрез липсата на достатъчно възможности за развиване на практически умения, както и бъдещите потребители на така произведената компетентност.

През последните две учебни години тази практика е прекратена и е добре е да се избегне напълно.

СТАНДАРТ 3: ОБУЧЕНИЕ, ПРЕПОДАВАНЕ И ОЦЕНЯВАНЕ, ОРИЕНТИРАНИ КЪМ СТУДЕНТИТЕ

Критерий 3.1. Съществува система от правила и дейности, свързани със стимулиране на мотивацията и активната позиция на студентите в процеса на обучение на съответното ПН

3.1.1.

Разработването на учебната документация, учебните планове и учебните програми е подчинено на ЗВО, Правилника на ПУ, Наредбата за прилагане на система за натрупване и

трансфер на кредити във ВУ. На разположение на студентите има: компютърна зала с 10 работни места, уебинарна зала за електронно обучение, Пловдивски електронен университет. Във Факултета функционира Център за електронно обучение, който организира и администрира провеждането на национални и международни уебинарни онлайн срещи, онлайн-хоспетиране, онлайн срещи с чуждестранни преподаватели и студенти по предварително набелязани теми за дискусии. От 2014 г. до началото на 2018 г. в уебинарната зала за електронно обучение са проведени над 31 уебинара и онлайн-хоспитория.

Предварителна информация за обучението и за образователните програми, които се предлагат в ПН, може да се намери и в ежегодното издаване кандидатстудентски справочник. В публикуваните там квалификационни характеристики на всяка специалност ясно са отразени знанията, уменията и компетенциите, които се очаква да бъдат придобити по време и в края на обучението. В справочника има информация и за водещите образователни цели, общотеоретичната и специалната подготовка, областите на професионална реализация след приключване на обучението по съответната специалност. Обучението на студентите се провежда не само според съвременните изисквания за ОКС, но е в синхрон със стандартите на съвременните професии, на особеностите на пазара на труда, на изискванията на потребителите на кадри.

3.1.2.

Налице са подходящи условия за осъществяване на практическа подготовка на студентите. За успешното осъществяване на стажантската практика (с хорариум 135 часа за редовно обучение и 120 часа за задочно обучение) се използват различни бази (бизнес-организации, училища, детски градини, болници, дневни центрове, неправителствени организации), с които са сключени договори за работа със студенти. След приключването на стажантската практика студентите задължително представят портфолио, в което има: 1) подробна обратна информация за осъществените дейности в реална работна среда на съответната база; 2) информация, получена от потребители на кадри, че представените и придобитите по време на стажантската практика знания, умения и компетенции от страна на студента, са адекватни на професионалните изисквания при упражняването на съответната професия, както и на спецификата на работната среда. Събраната информация се взема предвид при необходимост от промени в учебните планове и учебните програми. По време на стажантските практики в помощ на студентите има ментор. По време на държавния изпит той участва в работата на изпитната комисия при оформяне на окончателната оценка от държавния практически изпит. В подобни ситуации се взема предвид и Спецификацията за провеждане на стажантска практика, действаща в рамките на ПН 3.2 Психология в ПУ.

3.1.3.

Информация относно заинтересоваността на студентите от обучение по образователните програми в ПН 3.2 Психология се получава от проведените анкетни проучвания (2016 и 2020 г.). те се правят от Кариерния център на ПУ и Клуба на възпитаниците на ПФ. В началото на всяка академична година се прави анализ на особеностите на отминалата кандидатстудентска кампания. Въз основа на събраната информация се прави внимателен анализ на интереса, проявен от страна на кандидатстудентите към отделните специалности, а след това се предлагат и идеи за подобряване на съдържанието на образователните програми. От Факултетната система за оценяване на знанията, уменията и компетенциите на студентите, задаваща правила за контрол и критерии при оценяването на знанията на студентите по учебните дисциплини, при разработването, защитата и оценяването на дипломните работи, може да се изведе на преден план информация относно заинтересоваността на студентите от активно и успешно участие в обучението.

За да се поддържа качеството на обучението, се осъществява текущ мониторинг и контрол върху образователната и административната дейност. Въз основа на получените резултати се предприемат организационно-управленски действия за подобряване на качеството на обучението и на практическата подготовка на студентите и за повишаване на

тяхната заинтересованост. При възникване на проблеми и подадени сигнали се прилага Правилника за разглеждане на студентски жалби (приет с решение на АС на ПУ/ Протокол № 23/ 21.12.2017 г.). През акредитирания период не са разглеждани жалби от студенти.

Констатации по стандарт 3

Изградената система от правила и дейности, която се прилага в процеса на обучение в ПН 3.2 Психология, стимулира активното участие и ангажираност на студентите. По време на практическите занимания, те могат да изпробват придобитите знания, умения, компетенции и творчески да ги доразвиват и дообогатяват

Обучението в ПН 3.2 Психология се реализира според образователната мисия, водещи цели и задачи на Университета и Факултета.

При проучвания със студенти се отчита повишена заинтересованост относно обучението в образователните програми на ПН.

Необходимо е по-често да се организират анкети за мнението на студентите за качеството на обучението.

СТАНДАРТ 4: ПРИЕМ, РАЗВИТИЕ, ПРИЗНАВАНЕ И СЕРТИФИЦИРАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

Критерий 4.1. Институцията оповестява публично приетите от нея документи, очертаващи „жизнения цикъл“ на студента: прием в съответно ПН, развитие, признаване и дипломиране, както и доказателства за последователното им и прозрачно прилагане

В ПУ има утвърдени правилници и наредби, които обхващат и регламентират всички етапи на „жизнения цикъл“ на студента (прием, развитие, признаване, дипломиране и др.). Те са публично оповестени на сайта на ПУ, което съдейства за добра информираност, прозрачност и стриктно изпълнение. Всички заинтересовани лица могат да открият информация на сайта на Университета относно структурата на институцията, основните ѝ звена, предлаганите образователни програми по ПН и във всички възможни форми (редовна, задочна, самостоятелна; продължаващо обучение), изпитни процедури, срокове за участие.

Освен спазването на общоуниверситетските нормативна документи и правила, в ПФ се прилагат допълнителни регламенти относно жизнения цикъл на обучението на студентите, създадени според спецификата на отделните образователни програми в ПН 3. 2 Психология. Административното обслужване на студентите се осъществява в „Учебен отдел“ съобразно утвърдените и приетите от АС на Университета правила за организация на учебния процес, процедури и срокове. В „Учебен отдел“ се създава и се управлява електронното досие на всеки студент, в което се съхранява цялата административна информация за него на всеки отделен етап от „жизнения цикъл“ на неговото академично обучение.

4.1.1.

Правилата, условията, процедурите за кандидатстване и прием в бакалавърските, магистърските и докторските програми в ПН 3.2 Психология в ПФ, както и информирането и подпомагането на желаещите да се обучават чуждестранни лица, са ясно описани в Правилника за устройството и дейността на ПФ и са официално публикувани на сайта на Университета и на Факултета. Пак там има достъпна актуална информация за етапите и процедурите по приема на кандидат-студенти, предварителни кандидатстудентски изпити и за особеностите на цялата кандидатстудентска кампания.

4.1.2

В ПУ, както и в ПФ, действат правила за признаване на придобитото висше образование и завършените периоди на обучение в чуждестранни ВУ за кандидати, които желаят да продължат своето обучение в ПУ. В Университета са приети и се изпълняват решения (на АС и относно изпълнението на ангажиментите на ПУ по програма Еразъм съгласно сключения с НА Сократ-договор и подписаната Европейска университетска харта) за признаване на проведени специализирани курсове, стажове, мобилности у нас и в чужбина.

4.1.3.

В ПН 3.2. Психология в ПУ са утвърдени правила за стимулиране на професионалната мобилност и активизирането на участието на преподаватели и студенти в международни образователни програми и научноизследователски проекти. В ПФ има сключени договори с 18 университета от ЕС за провеждане на мобилност за студенти/ докторанти. На сайта на Университета и на Факултета може да се открие подробна информация за Университетско бюро Еразъм, за програмата, за процедурата по кандидатстване и селекция, факултетни координатори, Студентска харта ЕРАЗЪМ, правила за академично признаване и др. Има установени договорни взаимоотношения и с Московския държавен психолого-педагогически университет (МГППУ), с 5 организации в Белгия за провеждане на стажантски практики, както и с други доставчици на социално-образователни услуги за деца и лица с интелектуални затруднения. В рамките на акредитационния период има осъществени **41 студентски мобилности.**

4.1.4.

Студентите от ПН 3.2 Психология в ПФ имат възможност да участват във вътрешноинституционални, национални и международни проекти, както и индивидуално, така и съвместно със своите преподаватели. Редът и условията за включването в изследователски проекти се определя съгласно Правилника за устройството и дейността на ПУ, и по-конкретно чл. 106, ал. 5, където е регламентирано, че научноизследователската дейност на студентите е неразделна част от научноизследователската дейност на Университета. За акредитационния период в ПУ са организирани и проведени **5 специализирани тематични форума**, в които активно са участвали студенти от ПН 3.2 Психология, а одобрените и рецензирани доклади, са публикувани в **5 тематични сборника.**

4.1.5.

В целия университет, както и в ПН 3.2 Психология, се спазват изискванията за оформяне на съдържанието на основните документи за образование и квалификация. Например при записване за обучение в ПФ студентът получава заверена студентската си книжка. Когато е необходимо, студентът може да получи академична справка или уверение, които се издават и заверяват в „Учебен отдел“. Там се поддържа главна книга и книга за регистриране на издадените дипломи за висше образование. Дипломата за завършена ОКС Бакалавър/ Магистър се издава след като са изпълнени всички задължения по учебния план на съответната специалност. Задължителните елементи, които съдържа дипломата, са: държавни символи, както и данни, идентифициращи притежателя. В приложението към дипломата се публикуват резултатите от обучението (продължителност на обучението, ОКС и специалност, учебни дисциплини и получени оценки, оценка от държавен изпит, тема и оценка от защита на дипломната работа, брой кредити, втора специалност).

4.1.6.

В ПУ в момента се разработва системата „Алумни“ за установяване и поддържане на връзка със завършилите студенти и за събиране на информацията относно тяхната професионална реализация. Благодарение на действието на тази система значително ще се съкрати времето за установяване на контакт и ще се автоматизират процедурите по извличане, обработка и съхранение на важната информация, която ще може текущо да се актуализира.

Констатации по стандарт 4

В ПУ се работи съобразно нормативни документи, ясно регламентиращи „жизнения цикъл“ на студента (прием в съответна образователна програма и ПН, развитие, признаване, дипломиране), които стриктно се прилагат на практика. Спазени са изискванията към съдържанието на основните документи за образование и квалификация, издавани от ВУ.

Разработва се системата „Алумни“ за регистриране на реализацията на завършилите студенти.

Създадена е добра организация за привличане, прием и адаптиране на студентите. Утвърдени са правилата за академично признаване на периоди на обучение и практика в чужбина вследствие на осъществени мобилности от страна на студенти и преподаватели съобразно подписаните договори.

Активно се привличат студенти за участие в изследователски проекти в рамките и на ПН 3.2 Психология, както и в сродни изследователски структури.

СТАНДАРТ 5: ПРЕПОДАВАТЕЛСКИ СЪСТАВ

Критерий 5.1. Институциите имат разработена политика за осигуряване на качествен академичен състав чрез прилагане на прозрачни процедури като част от стратегията за развитие на ПН

5.1.1.

На сайта на ПУ се оповестяват процедурите за привличане, приемане, одобряване и развитие на квалифицирани преподаватели съобразно утвърдените законови изисквания и нормативни документи (ЗВО, Закон за развитие на Академичния състав в Р България и Правилник за прилагането му; Кодекс на труда; Стратегия за развитие на ПУ; Мисия на ПУ; Правилник за развитието на академичния състав в ПУ; Правилник за атестиране на академичния състав на ПУ). За прозрачното и обективното спазване на обявените процедури се публикуват обяви, които са публично достъпни на сайта. Там могат да се оповестяват и допълнителни изисквания от страна на отделните факултети. Кандидатите за придобиване на ОНС Доктор и ОНС Доктор на науките също могат да се информират от сайта на Университета. При назначаването на административния персонал във Факултета се спазват разпоредбите на Кодекса на труда, както и утвърдените общоуниверситетски политики и процедури за подобни случаи, като всичко това също се отразява на сайта на ПУ.

Във Факултета е създадена благоприятна среда за развитието и повишаването на професионалната квалификация на академичния състав.

Обявяването на конкурси за приемане на работа на нови преподаватели стартира след аргументирано предложение от Катедрените съвети, което обикновено е продиктувано от възникнала необходимост за обезпечаване на учебния процес с квалифицирани преподаватели и с оглед повишаване на качеството на обучението. На сайта на Университета се поддържа и архив, съдържащ информацията относно всички приключили процедури.

През акредитационния период са привлечени един професор, д.пс.н. и един доцент д-р на първи ОТД.

5.1.2.

В катедра „Психология“ в ПФ всички преподаватели са утвърдени специалисти в ПН 3.2 Психология и в конкретното научно-приложно поле на дисциплините, които преподават. Общата средна възраст е 53,4 год., а само на хабилитирания състав – 56.1 год.

Всички преподаватели са на първи ОТД, като няма преподаватели на втори трудов договор.

Академичният състав на Катедра „Психология“ наброява 9 души, като 8 от тях са регистрирани в НАЦИД и 1 е в процес на регистрация.

От всичките преподаватели *1 е професор*, доктор на психологическите науки (Организациона психология), *6-ма са доценти*, като 4-ма от тях са доктори по Педагогическа и възрастова психология¹, 1 е доктор по социална психология и 1 е доктор по клинична психология. Има *2-ма главни асистенти*, които са доктори по ПВП.

Както се вижда от тези данни, *няма нито едно лице с хабилитация в областта на МП по Позитивна психология.*

През акредитационния период 1 преподавател (проф., дпсн) е пенсиониран, 2-ма са напуснали Катедрата, като 1 от тях е проф., дпн, а другия - доц., д-р. Назначен е един

---

¹ ПВП – Педагогическа и възрастова психология

професор, дпсн. С това академичният потенциал на Катедрата, в която е съсредоточено обучението по ПН 3.2. Психология, сериозно е намалило академичния си капацитет

Заедно с това, още 6-ма преподаватели от други катедри участват в преподаването в ПН 3.2, а именно: 3-ма от Катедра „Педагогика и управление на образованието“ - 1 е проф. по педагогика, дпн, но доцент по специална психология, 2-ма са доценти по Специална психология и 3-ма от Катедра „Социални дейности“ - 2-ма са главни асистенти, доктори по ПВП и 1 е асистент, доктор по ПВП.

Прави впечатление съсредоточаването на аудиторната натовареност основно върху преподаватели на ОТД от Катедрата и в рамките на Факултета. Ограничено е участието на преподаватели от други факултети на ПУ, както и на хонорувани преподаватели. По-конкретно, в ОКС Бакалавър те са 22%. По отношение на хоноруваните преподаватели прави впечатление, че техният брой в отделните МП е различен. Напр. в МП Позитивна психология има 8% хонорувани преподаватели в различните форми, съответно за специалисти и неспециалисти; в МП Приложна психология – 15-18%; в МП Психология на управлението – 25% (тук има само 2-ма хабилитирани преподаватели); в МП Училищна психология – 27% (което е малко при положение, че по-голямата част от преподавателите в Катедрата са квалифицирани в ПН 3.2 Психология/ Педагогическа и възрастова психология).

Студентите в бакалавърските и магистърските програми за последната учебна година (2021-22) са общо 1027 души и се обучават от общо 15 преподаватели на ОТД в ПН 3.2 Психология, основно от тези в Катедрата по Психология. Вероятно с този факт може да се обясни организирането на обучението на студентите в потоци.

Прави впечатление, че някои от преподавателите и в двете ОКС, водят лекции във всички образователни програми, а **броят на лекционните курсове, които се изготвят и реализират от всеки един от тях, е над 20, дори до 24.** В повечето МП броят на нехабилитираните преподаватели е доста висок.

*На основание големия брой обучавани студенти в ПН 3.2, огромния обем на работата в ОКС Бакалавър и Магистър (16 МП, в ред. и зад. форма, за специалисти и за неспециалисти), 4 програми в ОНС „Доктор“, както и на заявления и одобрен **капацитет от 1400 студенти, е наложително увеличаване на академичния състав на ОТД (хабилитирани и нехабилитирани).***

5.1.3.

ПУ има собствена система от процедури, правила и стимули за развитието на академичния състав и атестирането на неговата дейност при спазване на действащото законодателство в страната. Всяка година преподавателите отчитат резултатите от своята преподавателска и изследователска дейност (участия в проекти, конференции, семинари, кръгли маси, публикации, монографии, учебници и учебни помагала). На определен период, различен за хабилитираните (5 години) и за нехабилитираните (3 години), всеки преподавател подлежи също така на атестиране. За тази цел се попълва атестационна карта (с отделни форми за хабилитирани и нехабилитирани), в която се отчитат постигнатите резултати по отделни направления (преподаване, научноизследователска дейност, административни активности). През акредитационния период всички преподаватели от ПН 3.2 Психология (хабилитирани и нехабилитирани) са атестирани и са получили положителна оценка за своята дейност. Управлението и съхранението на цялата документация по всяка процедура на атестиране се осъществява от Факултетната атестационна комисия, която предоставя по един екземпляр от крайното решение на съответния преподавател, както и на отдел „Управление на човешките ресурси“.

С особена тежест са постигнатите от преподавателите резултати по отношение на тяхната научноизследователска и публикационна дейност. В тази връзка в ПФ са разработени критерии за допълнително финансово възнаграждение на академичния, както и на административния състав. Всеки преподавател или служител попълва анкетен лист, където посочва броя на публикациите, участията в научни форуми, дистанционно обучение, дейности в полза на Катедрата и Факултета. Тези резултати се обработват и въз основа на тях

се определя размера на допълнителното трудово възнаграждение.

Въз основа на предоставените факти се констатира, че през акредитационния период броят на хабилитираните преподаватели се е увеличил само с един поради пенсионирането или напускането на част от тях и същевременно *само двама от преподавателите са станали „доцент“ и нито един - „професор“*. Това може да се обясни с огромния брой занятия със студенти, които преподавателите в ПН 3.2 Психология изнасят.

Това е политика на ПУ, която води до затруднения пред хабилитиране на асистентите.

Положителна тенденция е повишаване на квалификацията на главните асистенти и на асистентите, придобили през акредитационния период ОНС Доктор, както и привличането на един професор, дпсн и един доцент д-р.

Делът на преподавателите на хонорар, които преподават в бакалавърската програма по Психология, е 22 %, а в МП този процент варира от 8 до 27%. Хоноруваните преподаватели са утвърдени изследователи от други институции или експерти от практиката (особено в МП). Повечето от тях основно преподават избираеми учебни курсове. Докторанти от Катедрата също са включени в процеса на обучение като водят упражнения. Това им помага да формират преподавателски умения, да натрупат опит и допълнително да ги мотивира да участват след време в процедури за обновяване на щатния състав на Катедрата.

5.1.4

Академичната мобилност на преподавателите от ПН 3.2 Психология протича по силата на сключени договори за двустранно сътрудничество и преподавателска мобилност по линия на програма „Еразъм+“ (ПФ има сключени 30 договора по Еразъм-мобилности); обмен на преподаватели с други ВУ във връзка с преподаване и научни изследвания за определен период; двустранно сътрудничество с чуждестранни ВУ и образователни институции. Осъществените Еразъм-мобилности за акредитационния период са 16. Има 2 отложени Еразъм-мобилности поради Ковид-пандемията. Реализираните творческите командировки в чужбина са 38 и са с различна продължителност.

Критерий 5.2. Научноизследователска и художествено-творческа дейност на академичния състав и участие на студентите в нея

5.2.1.

В специално създаденото приложение е-система за публикации/ САНИ може да се открие систематизирана по години информация за публикациите на преподавателите, но само като библиографска справка, тъй като не се представя пълното им съдържание. В изготвените наукометрични таблици за ПН 3.2 Психология също могат да се открият детайли за публикационната активност на преподавателите на ОТД и на хонорар.

В традиционно организирани от Университета и Факултета научни форуми преподавателите от катедра „Психология“ участват активно. В резултат на това ***общият брой на техните участия е 112, като от тях 65 са в международни конференции и научни форуми, а 47 в национални. Средната стойност на научно участие на преподавател от ПН 3.2 Психология е 7,46.*** Международните участия са малко повече и са подкрепени от ръководството на Факултета и Университета.

През акредитационния период преподавателите в ПН 3.2 Психология са участвали в национални и международни проекти. ***Общият брой на участията в международни научноизследователски проекти е 10, в национални – 7, а във вътрешноуниверситетски – 9 или това са общо 26 участия, което прави 1,8 участие на преподавател.*** Тук не са включени социално-образователните проекти (114), по които преподаватели, докторанти и студенти работят. Тези проекти осигуряват възможности за натрупване на опит, контакти и за подобряване на професионалната реализация. Публикациите на преподавателите от ПН 3.2 Психология за акредитационния период надхвърлят 100.

В Университета ежегодно се провеждат студентски научни форуми, като за акредитационния период участниците в тях са около 1000. Определено се забелязва

положителна тенденция за нарастване на интереса на студентите към подобни инициативи. ПФ традиционно организира ежегодни форуми и за докторанти, където участват почти всички от тях и общият брой на публикациите им надхвърля 120. Одобрените и рецензирани доклади, подготвени от докторанти, се публикуват на страниците на сб. „Докторантски изследвания”.

Преподавателите от ПН 3.2 Психология са активни организатори и съорганизатори на редица симпозиуми, конференции, конгреси; участват в редколегии на списания, в научни комисии и журита за присъждане на научни степени и звания в ПУ и в други университети и научни институти. Във връзка със своята дейност преподавателите получават съответни награди, изнасят лекции по покана на други ВУ и др.

За улеснение на обучението на студентите и докторантите, както и на работата на преподавателите, е осигурен целогодишен достъп до научни бази данни като SCIENCE DIRECT, SCOPUS, EBSCO и др.

5.2.2.

По отношение на публикационната дейност на преподавателите се констатира постоянните усилия на ръководството на ПФ да създава благоприятни условия за своевременно разпространение на постигнатите научни резултати чрез осигурените възможности за публикуването им във вид на самостоятелни монографии, тематични сборници, учебници и учебни помагала.

През акредитационния период преподавателите от катедра „Психология“ на ОТД са публикували **24 монографични разработки**, като 7 от тях са публикувани на английски език, а 11 са в съавторство. Това прави средно по 1,6 монографии на член от академичния състав. Останалите, посочени в раздел „Монографии“, са по-скоро учебници и учебни пособия. Налице са 16 съставителства на сборници.

По отношение на публикациите в периода 2016-2021 г, в **Scopus са посочени 2 публикации на 1 автор**, а в WoS – 17, като 7 от тях са публикувани абстракти в сборници от международни конференции, а други 6 са статии в български списания. Това показва присъствие в международните бази данни и видимост на резултати от научната работа на преподавателите от катедра „Психология“ в ПУ за международната научна общност. В други рефериращи бази данни са публикувани 121 статии, като 12 от тях са в Scopus и под. и 109 издания са включени в НАЦИД. В нерепериращи, но рецензирани издания, са публикувани 30 статии и студии, 8 глави от книги и 32 статии в сборници. Относителният дял на публикациите в Scopus и WoS е 7%. Публикациите на отделни преподаватели са отразени в техните профили и достъпни на сайта на ПУ.

Цитиранията на преподавателите са общо 283. На първо място, това са цитирания на преподаватели в нерепериращи списания с научно рецензиране и в колективни томове с научно рецензиране – 187 или 2,49 цитирания на преподавател за 1 година. Следват цитирания в др. рефериращи издания - Scopus, НАЦИД и пр., където има 67 цитирания или 0,89 на преподавател за година. Накрая в **Scopus и WoS, където се забелязват 29 цитирания** или това е 0,39 на година на преподавател. За акредитационния период общо на преподавател в тези бази данни се падат 1,28 цитирания, което показва адекватна разпознаваемост на преподавателите от това ПН сред научната общност.

Констатации по стандарт 5:

В ПУ има публично оповестени, конкретни и прозрачни процедури, отговарящи на законовите изисквания за приемане на работа на квалифицирани специалисти, които могат да осигурят обучението в ПН.

Подготовката на студентите се осъществява от хабилизирани преподаватели на първи ОТД с необходимия професионален профил и с доказана квалификация в областта на бакалавърската и магистърските програми, които имат значителна по обем и качество научноизследователска и публикационна активност.

Прави впечатление, че ПУ има на ОТД 10 хабилитирани лица и 5 асистенти и главни асистенти, с които да осигури обучението в ПН 3.2 Психология на над 1000 студенти в 1 бакалавърска и 16 магистърски програми, както и в 4 докторски програми, като заявеният и одобрен от НАОА капацитет е 1400 студенти. Същите преподаватели осъществяват и голямата част от обучението по Психология на другите професионални направления, в които се изучава дисциплината Психология. Това състояние е констатирано още по време на предходната акредитация и регистрирано в препоръка №2, която все още е частично изпълнена.

С оглед на голямата преподавателска натовареност и много големия брой обучавани студенти, ПК вижда необходимост от разширяване на академичния състав в ПН 3.2 на основен трудов договор.

В ПН 3.2 Психология се стимулира академичната мобилност и международните контакти на преподавателите (с цел обучение, преподаване, изследователски проекти, публикации). За отчетния период значителна част от научната продукция на преподавателите е реализирана в реферирани научни издания. Активно се стимулира и научноизследователската дейност на студенти/ докторанти. В тази връзка могат да се насърчават в още по-голяма степен инициативите и идеите за съвместна (студенти-преподаватели, докторанти-преподаватели) проектна, научноизследователска и публикационна активност

СТАНДАРТ 6: УЧЕБНИ РЕСУРСИ И ПОДПОМАГАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

Критерий 6.1. Има осигурена и непрекъснато развиваща се финансова, материално-техническа и информационна база, необходима за учебно-преподавателската, научноизследователската, художествено-творческата и спортната дейности по ПН, както и подходяща среда за дистанционно обучение, ако провеждат такова

През акредитационния период наличната материално-техническа база на Университета е поддържана и развивана чрез непрекъснато обновяване на оборудването и създаване на нови специализирани центрове и аудитории. Лекционните занятия, семинарите и някои от практическите занятия в ПН 3.2 Психология (по-конкретно, специалност „Психология“, ред. и зад. обуч.; МП „Приложна психология“, „Позитивна психология“, „Училищна психология“, „Психология на управлението“ (неспециалисти и специалисти, ред. и зад. обуч.) се провеждат основно в аудиториите, семинарните зали и компютърните зали в Новата сграда на ПУ (бул. „България“ № 236). Учебните зали са изцяло обновени и модернизирани, има изградени и 4 компютърни кабинета. Студентите могат да ползват и зала „Аполон“ и две ателиета с площ от 45 кв. м. всяко, разположени в сградата на бившата жандармерия, като едното от тях е оборудвано с компютри. На студентите са на разположение и спортните зали в спортен комплекс „Академик“, в Ректората, Спортната зала на ПУ, общежитията на Университета. Предоставени са пет кабинета за преподаватели (по 12 кв.м. всеки), които са оборудвани с компютри. Изградена е и уебинарна система за онлайн семинари, наблюдения, дискусии и презентации с професионалисти от цял свят. Навсякъде има постоянна интернет-свързаност и разрешен достъп до онлайн библиотечни фондове и други информационни масиви.

6.1.1.

За обучението на студентите в ПН 3.2 Психология за ОКС Бакалавър и Магистър са осигурени аудитории, учебни зали и центрове с обща площ 3265 кв. м. Аудиторната площ за учебна заетост в кв.м. на един студент, обучаван в ПН 3.2.Психология в ПФ на ПУ, е средно 1,79 кв.м. Общият брой аудиторни и семинарни зали, специализирани кабинети, ателиета и др. помещения е 109, работни места – 2824, работна площ 5640 кв. м. Административните и преподавателските кабинети са 49 бр. Като цяло материално-техническата база непрекъснато се модернизира и постоянно се работи за създаване и поддържане на позитивна, конкурентноспособна и мотивираща образователна среда.

6.1.2.

За обучението на студентите в ПН 3.2 Психология/ ОКС Бакалавър и Магистър има изградена компютърна база, както и база за интерактивно обучение на обща площ 579 кв. м. с общо 392 работни места. На разположение на студентите от ПН 3.2 Психология са 91 броя компютри. Осигурен е достъп до безжичен и постоянен интернет. Учебните компютърни зали са 16, а броят на работните места – 392. Общата площ на компютърните зали е 579 кв. м., което прави по 284 кв. м. на 100 студента и 45 бр. компютри на 100 студента. За целите на своята работа студентите, преподавателите и администрацията използват лицензиран софтуер.

6.1.3.

Университетската библиотека функционира въз основа на Правилника за устройството и дейността на Университетската библиотека към ПУ, Правилника за обслужване на читателите в Университетска библиотека и съобразно Университетския информационен център. Във всички библиотеки на ПУ има безжичен интернет. На студентите в ПН 3.2 Психология се предоставя неограничен и безплатен достъп до библиотечните фондове на ПУ, ситуирани в 10 специализирани библиотеки с общ брой 258 читателски места и 36 работни места с компютър.

Към 31.12.2020 г. общият брой на наличните библиотечни единици е 362 340, от които 314 912 книги и 47 428 периодични и продължаващи издания. През акредитационния период новопридобитите библиотечни единици в ПН 3.2 Психология са 168. Чрез междубиблиотечното и международното заемане читателите на Университетската библиотека на практика имат достъп до цялата публикувана научна информация. Всички библиотечни дейности са автоматизирани. Библиотечният фонд на филиалната библиотека на Факултета, разположен в новата сграда, обхваща 66345 заглавия. Читателските места там са 23.

От 2011 г. Университетската библиотека е асоцииран член на ФНАБИС, а читателите ѝ имат достъп до престижни научни бази данни като Scopus и Science direct.r

6.1.4.

Преподавателите в ПН създават учебници, монографии с функцията на учебници, учебни пособия във вид на антологии, както и други образователни материали. За акредитационния период са разработени, вкл. и на електронен носител, 30 монографии, 4 студии, 264 статии, 50 доклада, 30 учебници, 8 учебни помага или общо 386 бр.

За нуждите на дистанционното обучение в ПУ се използват различни платформи, сайтове и приложения. Това са: виртуална платформа Moodle за електронни курсове, електронни ресурси, форуми със студентите, лицензирана платформа Google Meet за дистанционно обучение, закупена от Факултета; уебинар-платформа за електронно обучение за онлайн наблюдения и хоспетиране, онлайн срещи и дискусии, онлайн обучения в реално време; електронно приложение за Андроид за онлайн обучение, разработено от студенти; личен интернет сайт „Виртуален кабинет 320“ за учебни програми на лекционните курсове във вид на презентации; публикации; форум); личен блог на преподавател, на който се предлагат учебни програми за отделни дисциплини; новини, свързани с образованието; публикации, с над 20 000 посещения; профил в социалната мрежа Фейсбук, който се използва предимно за обучителни цели.

6.1.5.

Академичното и административното обслужване на студентите е отразено на сайта на Факултета. Процедурите, които засягат приема на студенти и докторанти, са описани и в Правилника за устройството и дейността на ПУ (чл. 145, 146, 147, 148). На университетския сайт са оповестени условията, процедурите и вътрешните правила за кандидатстване и прием в бакалавърските, магистърските и докторските програми в ПФ. В раздел „Правилници на ПУ“ се публикуват резултатите от дейността на Факултетната система за оценяване на знанията, уменията и компетенциите на студентите от ПФ, както и други правилници, отнасящи се до обучението им.

ПФ стимулира научната активност на своите студенти като за целта традиционно организира студентски и докторантски форуми. В акредитационния период са организирани 5 научни форума, към които има траен и нарастващ интерес. Като резултат от подобни научни инициативи са издадени сборници с авторски разработки на студенти. За акредитационния период има 484 научни доклада и творчески изяви от страна на студентите/докторантите в ПФ.

Констатации по стандарт 6

Налице е благоприятна учебна и работна среда в ПФ на ПУ. Университетът поддържа и усъвършенства техническото оборудване, създава нови центрове и аудитории, отчитайки спецификата на учебната и научноизследователската дейност

Информационната инфраструктура в ПФ на ПУ е адекватна на съвременните технологични реалности. Обучението е осигурено с необходимия брой компютри, с подходящи технически и информационно-комуникационни средства.

Университетската информационна система осигурява адекватно управление на образователните дейности, позволява внедряване и развитие на съвременни веб-базирани електронни услуги и технологии в помощ на обучението и работата на всички участници

Налице е добре регламентирано административно обслужване, което подпомага и улеснява обучението и изпълнението на административните дейности

СТАНДАРТ 7: УПРАВЛЕНИЕ НА ИНФОРМАЦИЯТА

Критерий 7.1. Институциите имат изградена организация за управление на информацията, свързана с реализацията на обучението по ПН 3.2 Психология и последващата реализация на завършилите

В ПУ функционира Университетска информационна система, благодарение на която е стандартизирана и автоматизирана цялостната дейност на «Учебен отдел». По този начин максимално е улеснено административното обслужване на всички етапи от жизнения цикъл на обучението (номенклатури, учебни планове и учебни програми, учебни разписания, графици за изпитни/ поправителни сесии, изпитни протоколи, електронни студентски досиета). В тази система се събира и поддържа пълна информация за студентите – лични данни, данни за обучението, учебни графици и дисциплините към тях, оценки, статуси, такси, участие в национални/ международни програми, настаняване в общежитие, получаване на стипендия, здравноосигурителен статус, проверка на оценки и др. Чрез Университетска информационна система могат да се генерират различни индивидуални или обобщени. Успоредно на действието на тази система, в ПФ действа автоматизирана система за оценяване и акредитация КОМПАС, благодарение на която се събира и съхранява цялостна информация относно обучението в ПН 3.2 Психология и последващата реализация на завършващите студенти. В тази система могат да се открият анотации и учебни планове на специалностите, учебни графици за изпитни и поправителни сесии и др., изяви на студенти и докторанти в научни форуми, участия в научно-приложни проекти, публикационна дейност, кариерно развитие след дипломиране и др.

7.1.1.

Профилът на обучаваните студенти във Факултета и Университета се очертава на регионален принцип (напр. студенти от Южна България), но включва и студенти от други райони на страната, както и от други държави, предимно от Югоизточна Европа. От гледна точка на потребностите от личностно развитие и професионална реализация, студентите в ПН 3.2 Психология имат възможност да формират базисни теоретични знания и професионални умения в бакалавърската степен и допълнително да ги доразвият и дообогатят чрез профилиращата подготовка в магистърските програми.

В Университетската информационна система, до която всеки студент има достъп чрез своя студентски профил, се съхраняват индивидуалните досиета, изпитни протоколи, пълна информация относно академичните постижения на всеки студент, процент на отпаднали и

прекъснали студенти, (включително за % прекъснали спрямо общия брой студенти в специалността), брой на невзетите изпити. Актуална информация за записани/ прекъснали студенти ежегодно се подава и към Регистъра на действащи и прекъснали студенти и докторанти, както и към Регистъра на завършилите студенти (на сайта на МОН).

В хода на учебната година се организират срещи с представители на студентите, академичния състав и деканското ръководство, на които се обсъждат въпроси, свързани с учебния процес и административното обслужване. По време на тези срещи студентите имат възможност да изразят своето мнение, да задават въпроси, да предлагат идеи, да формулират препоръки.

Студентите от ПН 3.2 Психология имат възможност да участват в годишните Студентски научни форуми, като издадените впоследствие сборници са достъпни в библиотеката на Факултета.

Темата за кариерното развитие на завършилите ПН 3.2 Психология е част от дейността на Университетския център за кариерно развитие. Този Център осигурява текуща информационна, консултантска и координираща подкрепа на студенти в хода обучението им и във връзка с интереса им към кариерното развитие. Освен това Центърът поддържа и актуализира база данни (система „Възпитаници на ПУ“) относно професионалната реализация на завършилите студенти.

ПФ поддържа активна връзка с потенциални работодатели от Пловдив, региона и страната.

7.1.2.

Във Факултета се работи по изграждането на система Алумни за поддържане на активна връзка със завършилите студенти. Началото е поставено с обявяването на конкурсна сесия (2017–2018 г.) от Фонд „Научни изследвания“, на която е класиран и финансиран проект „Университетска информационна система Алумни – УИСА“. Тъй като работата по този проект продължава и в момента, до финализирането му се използват социалните мрежи, имейли, телефонни номера за поддържане на връзка със завършилите студенти.

7.1.3.

ПУ поддържа информационни масиви за научните постижения по различните специалности в ПН. От друга страна, Университетът обменя информация с партньори от университети в различни страни. Академичната общност на Университета е включена също така в международни научни мрежи, участва в изследователски проекти по международни програми, а заедно с университетските партньори се изготвя и оповестява информация по линия на различни европейски образователни програми.

Преди въвеждането на нови учебни програми или тяхното осъвременяване се правят проучвания на натрупания национален и международен опит в съответната научна област. Получените резултати се вземат предвид при обновяването на учебното съдържание. Обменът на студенти и преподаватели по програма „Еразъм+“ също изключително много допринася за получаване на актуална информация за обучението в различни университети и за учебни практики с доказана ефективност. ПФ активно участва в университетски проекти, в национални и международни научноизследователски програми, и благодарение на тях, може добре да синхронизира учебното съдържание със световните научни постижения и утвърдените образователни практики.

Констатации по стандарт 7

В ПУ, както и в ПФ, има ефективно функциониращи автоматизирани системи, както и добра организация за текущо събиране, съхраняване и управление на информацията относно жизнения цикъл на обучението в ПН 3.2 Психология и във връзка с професионалната реализация на дипломираните студенти.

В ПН 3.2 Психология периодично се обсъжда и публично се огласява ефективността на резултатите, свързани с управление на качеството на обучението и професионалната реализация на завършилите студенти.

СТАНДАРТ 8: ИНФОРМАЦИЯ ЗА ОБЩЕСТВЕННОСТТА

Критерий 8.1. Институциите публикуват ясна, точна, обективна, актуална и лесно достъпна информация за всички дейности, свързани с обучението по ПН 3.2 Психология

8.1.1.

Чрез информацията, която се събира и систематизира в ПФ и е предназначена за обществеността, се цели изграждането на привлекателен академичен образ на предлаганите учебни програми и образователни дейности, включително и по отношение на ПН 3.2 Психология.

Информация за основните сфери на дейност във Факултета (обучение, научни изследвания и постижения, управление, мобилност) се оповестява на специализираната му страница, на интернет сайта на ПУ, по медии, по време на публични срещи и лекции, уебинари, в социалните мрежи, в рекламни материали, дипляни и др.

На интернет страницата на ПФ периодично се анонсират също така новини относно събития от факултетния и общоуниверситетския живот, както и важна информация, предназначена за обществеността относно дейностите, които се извършват във Факултета и постигнатите успехи.

8.1.2.

Информация за „жизнения“ цикъл на обучението на студентите се публикува на интернет сайта на ПФ, в Университетския вестник и в регионалния печат. Отбелязват са важни академични събития като откриване на учебната година, връчване на дипломи и др. Допълнителна информация за Факултета и за образователните програми в ОКС Бакалавър и Магистър може да се намери и в Университетския интернет форум, както и на електронния адрес на Студентския съвет.

Съвместно със Студентския съвет ежегодно се издава Наръчник на студента, в който са описани правата, задълженията и важните процедури, свързани с обучението на студентите.

Всички важни нормативни документи, отнасящи се за отделните образователни степени и форми на обучение, също са достъпни на сайта на ПУ, както и на интернет-страницата на ПФ, където се публикуват и основните документи на Факултета.

8.1.3.

На интернет-сайта на ПУ ежегодно се публикува информация за кандидатстудентската кампания. Там могат да се намерят анотации на утвърдени и новосъздадени специалности, условия за прием, документи за кандидатстване, срокове, такси за обучение, дати на изпити, възможности за професионална реализация след завършване

В хода на обучението на вече приетите студенти, в ПФ се прилагат разнообразни технически средства и модерни комуникационно-информационни технологии, с помощта на които значително се улеснява тяхното обучение. Подходящ пример за това е Пловдивският електронен университет. На тази интернет-страница студентите могат да избират и да посещават учебни курсове, да ползват различни електронни ресурси в помощ на обучението и самоподготовката. Освен това за целите на електронното обучение в ПФ е създадена система за уебинари, като е постигната добра интегрираност между нея и Moodle, а това позволява тези системи да се ползват комбинирано.

За работата с тези системи има специална зала, която се намира в сградата на ПФ. Освен това за целите на обучението и оценяването, и особено за случаите на дистанционното им провеждане, от 2020 г. във Факултета се използват комуникационните системи на Google (Google Meet; Google Classroom; Google Formular).

8.1.4.

В ПФ е изградена традицията да се популяризира научната продукция и да се стимулират творческите изяви на студенти и преподаватели. Най-добре представилите се от тях получават отличия и награди. Например през акредитационния период студенти от ПН

3.2 Психология са спечелили отличия като: сребърен медал от Международна олимпиада по психология, 1-ва награда от ежегоден конкурс на Сдружение „Постоянно образование“ (2019 г.) с дипломна работа на тема „Изследване на емоционалната интелигентност и алтруизъм в юношеска възраст“, 1 стипендия от името на Ректора на ПУ.

8.1.5.

ПФ насърчава мобилността на студенти и преподаватели по програма „Еразъм+“. За целта на сайта му, както и на интернет-страницата на ПУ, може да се открие информация за същността и целите на тази програма, предстоящи мобилности, процедури за кандидатстване, факултетни координатори. В началото на всяка учебна година се провежда също така обща за Университета информационна среща относно програма „Еразъм+“, както и информационна среща, предназначена за студентите от ПФ.

Осигурен е и лесен достъп до портала на паневропейската мрежа за мобилност EURAXESS. Там може да се намери информация относно условията на труд в Европа, визов режим, права на интелектуална собственост, признаване на дипломи и др., контактни лица във всички държави от Европа, които са част от мрежата.

Констатации по стандарт 8

Изградена е система за успешно популяризиране на образователната, научноизследователската и художественотворческата дейност, която се извършва в ПН 3.2 Психология

Чрез различни средства (електронни ресурси, медийни изяви, наръчници за студента) се предоставя актуална информация за „жизнения“ цикъл на обучението на студентите в ПН 3.2 Психология

Периодично се обявяват условията за обучение, квалификационните форми и перспективите за професионална реализация на студенти и на випускниците на ПН 3.2 Психология

СТАНДАРТ 9: ТЕКУЩ МОНИТОРИНГ И ПЕРИОДИЧЕН ПРЕГЛЕД НА ПРОГРАМИТЕ

Критерий 9.1. Институциите извършват регулярен мониторинг (преглед) и актуализиране на учебните програми съобразно еволюцията на научните знания и технологии при обучението по ПН

9.1.1

Цялата учебна документация и учебните програми в ПН периодично се преглеждат, за да се провери тяхната актуалност и съответствие с действащите нормативни документи на национално, университетско и факултетно равнище, както и връзката им с еволюцията на научните знания и съвременните технологии, с водещите образователни цели, потребностите на студентите и очакванията на обществото. На национално равнище се прилагат ЗВО; ПМС № 125 от 24.06.2002; ПМС № 162 за държавните изисквания за придобиване на висше образование, Наредба 21 от 30.09.2004). На институционално ниво в ПУ се прилагат Правила за разработване, утвърждаване и актуализиране на учебна документация в ПУ, Правилник за устройството и дейността на Университета; Система за осигуряване и оценка на качеството на ПУ.

При вътрешното и външното оценяване се прави анализ на учебната документация и се вземат предвид получените резултати от атестирането на преподавателите, информацията, получена от анкетни проучвания сред студенти, преподаватели, външни специалисти, работодатели. Вътрешното оценяване се извършва от вътрешноуниверситетски комисии (Комисия по качество, Комисии по атестирането, Комисии по актуализиране на учебните планове, Консултативна комисия във връзка с РАС), а външното – от НАОА. Всички дейности по самооценяване и оценяване на качеството на обучението се координират от Комисията за оценка, поддържане и усъвършенстване на качеството на обучението, в която има по един представител на катедра, както и на студентите от ПФ.

Успоредно на тези вътрешни/ външни одити, в ПФ функционира Обществен съвет,

чиято дейност е регламентирана в специално създаден за него правилник. Този Съвет извършва мониторинг на академичната и административната дейност и оценява ефективността на предприетите организационно-управленски действия за подобряване на качеството на обучение в ПФ.

Освен това по силата на действието на Правилник за поддържане на професионалното равнище на научноизследователската дейност и научната продукция на преподавателите, студентите и докторантите от ПФ на ПУ се събира и предоставя информация за качеството на научните изследвания и за участието на студентите в научноизследователски дейности.

Във Факултета действа също така автоматизирана система за оценяване на качеството (КОМПАС). Отделни факултетни представители участват в периодично организирани семинари за работа с тази система. През акредитационния период са проведени различни обучения. Например обучение с членовете на Комисията по качество в ПФ във връзка с обсъждането на критериите за САНК при прилагане на вътрешната система за оценяване и поддържане на качеството на обучението. Обучения са проведени и с преподавателите за усъвършенстване на професионалната им квалификация (Приложение PF_1.21_Obucenia_uebinagi), и с административния състав за подобряване на административното обслужване (Приложение PF_1.23_Seminar_Obucenia_administratziya).

Освен обученията, в ПФ периодично се обсъжда и актуализира действащата учебна документация, като се взема предвид мнението на потребители на кадри, резултатите от анкетните проучвания на мнението на студентите за качеството на обучението. Въз основа на събраната информация става ясно, че според студентите в ПН се преподава на добро академично равнище, учебното съдържание е интересно, а усвоените знания – полезни за бъдещата им професионална реализация.

Констатации по стандарт 9

В ПФ се извършва регулярен преглед и актуализация на учебните програми съобразно развитието на науката и технологиите

В ПФ, и в частност в ПН 3.2 Психология, съществува добре изградена и координирана система за управление и наблюдение на качеството на образователния процес

Във Факултета и в ПН са създадени добри възможности за постигане на качество на обучението в условията на динамично променяща се образователна среда съобразно

СТАНДАРТ 10: ЦИКЛИЧНО ВЪНШНО ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО

Критерий 10.1. Институциите извършват планирани дейности за самооценяване и външни оценки на всички учебни програми по ПН

В ПФ функционира Система за планирано наблюдение, оценяване, поддържане и усъвършенстване на качеството на обучението, която е част от общоуниверситетската система за качество. Освен тези дейности, посредством тази система извършва анализ и корекции на обучението в структурен и съдържателен план на основата на обективност и прозрачност. Успоредно на това се прави периодично оценяване на учебната документация и образователните дейности, като на основата на получените резултати се предприемат мерки за тяхното обновяване.

Заедно с вътрешното оценяване се прави външен мониторинг и циклично се събира информация относно мнението на студенти, преподаватели, потребители на кадри за качеството на обучението в ПН 3.2 Психология. Обратната връзка, най-вече от работодателите, стимулира предприемането на конкретни мерки и действия за подобряване на академичното обучение и практическата подготовка на студентите и подпомага в голяма степен професионалната им реализация.

10.1.1.

Във ВУ се прилагат процедури за разработване, одобряване, наблюдение и обновяване на учебната документация на ПН (квалификационни характеристики, учебни планове и учебни програми и др.). В ПФ се провежда периодичен вътрешен мониторинг на учебните програми и качеството на обучението в ПН. Те са разработени в съответствие със

стратегията за развитие на ПФ и Университета. Външните независими одити на вътрешната системата за оценяване и поддържане на качеството се извършват от НАОА и Сметната палата. Те имат за цел да поставят обективна и независима оценка и да се съпоставят резултатите от дейностите по поддържане и повишаване на качеството в отделните ПН.

10.1.2.

Благодарение на изучаването на конкурентната среда е възможно успешното реализиране на целите и задачите на развитието на ПН, а това е съществен фактор за привличане на студенти и докторанти. В тази връзка се използват данни от Информационния център в ПУ, поддържат се активни контакти с конкурентни ВУ и потенциални работодатели; сформират се специализирани колегии по научни специалности; преподавателите участват в научни журита в други ВУ. Резултатите от анализите на конкурентната среда помагат за подобряване на кандидатстудентските кампании, за осъществяване на промени в учебните планове и учебните програми и подобряване на практическата подготовка на студентите.

10.1.3.

В състава на комисиите за семестриални и държавни изпити се канят преподаватели от други ВУ, както и потребители на кадри, от които се събира обратна информация относно практическата подготовка и постиженията на студентите. При обсъждане на учебната документация се взема под внимание и мнението на специалисти от други институции и на работодатели относно възможностите за осъществяване на по-специализирано и профилирано обучение, съответстващо на променящите се изискванията на пазара на труда и на обществените очаквания и потребности. На катедрените съвети се обсъжда и оценява ефективността на предприетите организационно-управленски действия за подобряване на качеството на обучение и се правят предложения за приемане на съответни мерки по отношение на практическата подготовка на студентите и докторантите в ПН 3.2.

10.1.4.

ПН и ДП циклично преминават през процедури по външно и вътрешно оценяване на качеството. По този начин се осигурява регулярен мониторинг, прави се задълбочен анализ на изпълнението на образователните дейности, набелязват се мерки за решаване на констатираните проблеми. Всичко това води до подобряване на качеството на обучението в изпълнение на задължителните препоръки от НАОА.

Например в периода 20.05.–22.06.2017 г. Университетската комисия по оценяване и акредитация е провела вътрешен одит. Получените резултати свидетелстват, че непрекъснато се стимулират студентите да участват в програмата Еразъм. За тях се организират специални информационни срещи, а предоставената информация се публикува на сайта и на специализираните информационни табла в ПФ.

По отношение на външното оценяване от страна на НАОА, през 2016 г. ПУ получава програмна акредитация на ПН 3.2 Психология (област на висше образование 3. „Социални, стопански и правни науки“) на основание на обща оценка по критериите 9,20 за ОКС Бакалавър по Психология (ред. и зад. обуч.); ОКС Магистър по „Училищна психология“ (ред. и зад. обуч.), „Приложна психология“ (ред. и зад. обуч.), „Психология на управлението“ (ред. и зад. обуч.), „Позитивна психология“ (ред. и зад. обуч.), дадена от ПКСПНСО на НАОА (протокол № 21/ 09.12.2016 г.) със срок на валидност на акредитацията 6 години съгласно чл. 79 , ал. 4 от ЗВО. През м. юни 2021 г. Акредитационният съвет на НАОА утвърждава доклада на ПК за САНК относно следакредитационното наблюдение и контрол по изпълнение препоръките, формулирани в решението на ПКСПНСО (протокол № 21/ 09.12.2016 г.). Акредитационният съвет констатира, че на основата на това решение ПУ изпълнява препоръка №3, частично изпълнява препоръка №1 и не изпълнява препоръка №2 и посочва, че ПУ трябва да изпълни препоръки №1 и №2 до следващата акредитация.

Констатации по стандарт 10

Извършват се планирани дейности за самооценяване и външно оценяване на учебните програми, включително и в ПН 3.2 Психология, но има данни за един такъв одит на ПН 3.2.

Външните оценки се извършват от легитимни структури, оторизирани за подобни дейности, като *направените от тях препоръки не винаги се изпълняват изцяло в ПН 3.2, това важи за САНК на НАОА (Препоръка 2, която е изпълнена частично).*

SWOT АНАЛИЗ	
Силни страни	Слаби страни
<p>Активна публикационна дейност на преподавателите, в това число и в издания, включени в световните бази данни с научна информация Scopus и Web of Science. Много висока активност и на студентите в публикуване на собствени разработки.</p>	<p>Частично е изпълнена една от трите препоръки от предходната акредитация.</p>
<p>ПН 3.2 Психология в ПУ „Паисий Хилендарски“ има добре развита материална база и системи за електронно обучение. Осигурен е достъп до бази данни с актуална научна информация като Scopus и Science Direct, които са на разположение на преподаватели и студенти.</p>	<p>Няма хабилитирано лице на първи ОТД с хабилитация в областта на МП „Позитивна психология“.</p>
<p>Провеждат се ежегодни вътрешно-университетски конференции по Психология, в които участват както преподаватели, така и много голям брой студенти. Функционира и дискуссионен клуб, в който ежесечно се обсъждат актуални теми от психологията, който предизвиква широк отзвук след студентите.</p>	<p>Действат учебни програми, в които <i>неспециалисти по психология</i> получават ОКС Магистър чрез <i>заочно обучение</i>. Особено при МП Училищна психология, Приложна психология и Позитивна психология, които предлагат обучение за работа с деца и за консултативна дейност, това създава заплахата за недостатъчна практическа подготовка под супервизия и сериозни проблеми в качеството на работа при професионалната реализация. През последните две учебни години тази практика е прекратена и е препоръчително тази тенденция да се запази.</p>
Възможности	Заплахи
<p>Има сключени договори и осигурени възможности за академичен обмен за студентите и преподавателите, които би следвало да се използват по-активно, особено за международна мобилност.</p>	<p>В Катедрата по психология има само две нехабилитирани лица на основен трудов договор с образователна и научна степен „доктор“ по ПН 3.2, с което се застрашава приемствеността на преподавателския състав в това звено.</p>
<p>Съществуват редица възможности за публикуване в издания, създадени от ПУ, които се оползотворяват ефективно от преподавателите и студентите от ПН 3.2 Психология.</p>	<p>ПУ разполага с 10 хабилитирани лица и 5 нехабилитирани лица на ОТД за осъществяване на основната част от обучението на над 1000 студенти в 1 бакалавърска, 16 магистърски програми и 4 докторски програми, при заявен и одобрен капацитет за 1400 в ПН 3.2, както и на студенти от други специалности от редица факултети на ПУ. Това поставя под въпрос възможностите за качествено обучение на студентите.</p>

IV. ЗАКЛЮЧЕНИЕ.

С оглед на изложените резултати от извършената проверка и направените изводи по отделните стандарти на Критериалната система на НАОА, *Постоянната комисия по социални и правни науки, сигурност и отбрана* изразява мнение, че са налице необходимите основания да бъде дадена програмна акредитация на следните бакалавърски и магистърски програми от професионално направление 3.2. „Психология“ в Пловдивския университет:

За ОКС Бакалавър:

- специалност „Психология“ (редовна и задочна форма на обучение)

За ОКС Магистър: За ОКС Магистър:

- Магистърска програма „Приложна психология“ (редовна и задочна форма на обучение)
- Магистърска програма „Училищна психология“ (редовна и задочна форма на обучение)
- Магистърска програма „Психология на управлението“ (редовна и задочна форма на обучение)
- Магистърска програма „Позитивна психология“ (редовна и задочна форма на обучение)

Налице са хабилитирани преподаватели, както и възможности за осигуряване на обучението на студентите, но е необходимо да се назначат повече хабилитирани преподаватели. Необходимо е и назначаване на повече нехабилитирани преподаватели с цел разширяване на възможностите за практическа работа със студентите и осигуряване на приемственост в обучението.

Постоянната комисия предлага на Акредитационния съвет да утвърди капацитет на професионално направление 3.2 Психология в Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“, както следва:

За ОКС „бакалавър“ – 800 студенти (редовна и задочна форма на обучение);

За ОКС „магистър“ – 600 студенти (редовна и задочна форма на обучение)

Общо за професионалното направление – 1400 студенти редовна и задочна форма на обучение.

Предложение за ПРЕПОРЪКИ

1. Да се назначат на първи ОТД повече хабилитирани преподаватели в ПН 3.2 „Психология“, като се осигурят лица с хабилитация в областта на позитивната психология за обезпечаване на съответната магистърска програма. Срок: до началото на академичната 2024/2025.

2. Да се осигури значително увеличение на нехабилитирания състав на основен трудов договор с оглед устойчивост, приемственост и жизнеспособност на програмите в професионалното направление. Срок: до началото на академичната 2024/2025.

3. Да се осигури задължителна проверка на оригиналността и автентичността на дипломни и дисертационни разработки с цел избягване на плагиатство. Срок: до края на академичната 2022/2023;

4. Да се включат в учебните планове повече часове за практическа подготовка на студентите. Срок: постоянен.

Председател на ПКСПНСО:

доц. д-р Екатерина Салкова

ПРИЛОЖЕНИЯ

ТАБЛИЦА 1. За изпълнение на капацитета

Бр. обучавани студенти уч. 2016-2017		Бр. обучавани студенти уч. 2017-2018		Бр. обучавани студенти уч. 2018-2019		Бр. обучавани студенти уч. 2019-2020		Бр. обучавани студенти уч. 2020-2021		Бр. обучавани студенти уч. 2021-2022	
Бр. бак.	Бр. маг.	Бр. бак.	Бр. маг.	Бр. бак.	Бр. маг.	Бр. бак.	Бр. маг.	Бр. бак.	Бр. маг.	Бр. бак.	Бр. маг.
558	162	585	327	599	370	596	370	587	437	631	396

ТАБЛИЦА 2. Преподавателски състав по програми

Програма в ОКС Бак./ Маг.	Бр. лекц. курсове, водени от хаб. лица	% от лекц. час., водени от хаб. лица в ПН 3.2 Психология на първи ОТД	% от лекц. часове, водени от изявени специалисти от практиката	% на задъл. дисц.	% на изб. дисц.	% на фак. дисц.
Психология в ОКС Бак., ред. обуч.	38	73%	8%	79%	13%	8%
Психология в ОКС Бак., зад. обуч.	38	73%	8%	79%	13%	8%
Приложна психология в ОКС Маг., ред. обуч., специалисти	10	91%	12%	47%	13%	13%
Приложна психология в ОКС Маг., зад. обуч., специалисти	10	91%	12%	47%	13%	13%
Приложна психология в ОКС Маг., ред. обуч., неспециалисти	21	86%	6%	80%	12%	8%
Приложна психология в ОКС Маг., зад. обуч., неспециалисти	21	86%	6%	80%	12%	8%
Училищна психология в ОКС Маг., ред. обуч., специалисти	11	91%	12%	64%	18%	18%
Училищна психология в ОКС Маг., зад. обуч., специалисти	11	91%	12%	64%	18%	18%
Училищна психология в ОКС Маг., ред. обуч., неспециалисти	22	87%	5%	81%	10%	10%
Училищна психология в ОКС Маг., зад. обуч., неспециалисти	22	87%	5%	81%	10%	10%
Позитивна психология в ОКС Маг., ред. обуч., специалисти	10	85%	10%	64%	18%	18%
Позитивна психология в ОКС Маг., зад. обуч., специалисти	10	85%	10%	64%	18%	18%
Позитивна психология в ОКС Маг., ред. обуч., неспециалисти	21	83%	5%	77%	14%	9%
Позитивна психология в ОКС Маг., зад. обуч., неспециалисти	21	83%	5%	77%	14%	9%
Психология на управлението в ОКС Маг., ред. обуч., специалисти	11	76%	0%	71%	14%	14%
Психология на управлението в ОКС Маг., зад. обуч., специалисти	11	76%	0%	71%	14%	14%
Психология на управлението в ОКС Маг., ред. обуч., неспециалисти	22	79%	0%	83%	8%	8%
Психология на управлението в ОКС Маг., зад. обуч., неспециалисти	22	79%	0%	83%	8%	8%

ТАБЛИЦА 3. Преподавателски състав – квалификация

Справка за преподавателския състав в катедра Психология към м. юни 2022 г.

Преподавател	Степен/ длъжност	Научно направление/ научна специалност (при хаб. преподаватели – област на хабилитацията)	Вид на труд. договор (срочен/ безсрочен, I или II ОТД)	Др. ВУ/ НО, в които работи препод.
Майяна Милчева Митевска	Доктор на псих. науки/ професор	3.2. Психология (Организационна психология) 3.5. Обществени комуникации и информационни науки (Иновационни стратегии и поведение)	безсрочен, I ОТД	Не
Кирилка Симеонова Тагарева	Доктор/ доцент	3.2. Психология 05.06.05. Педагогическа и възрастова психология (ранно детство)	безсрочен, I ОТД	Не
Пламен Ангелов Цоков	Доктор/ доцент	3.2. Психология 05.06.05. Педагогическа и възрастова психология	безсрочен, I ОТД	Не
Ирена Иванова Левкова	Доктор/ доцент	3.2. Психология 05.06.05. Педагогическа и възрастова психология	безсрочен, I ОТД	Не
Юрий Павлов Янакиев	Доктор/ доцент	3.2. Психология 05.06.10. Социална психология	безсрочен, I ОТД	Не
Светлана Николова Сарийска	Доктор/ Доцент	3.2. Психология 05.06.05. Педагогическа и възрастова психология	безсрочен, I ОТД	Не
Златомира Георгиева Костова	Доктор/ Доцент	3.2. Психология (Клинична психология)	безсрочен, I ОТД	И-т за псих. здраве и развитие/ Пловдив
Гергана Василева Славчева-Андонова	Доктор/ главен асистент	3.2. Психология 05.06.05. Педагогическа и възрастова психология	безсрочен, I ОТД	Не
Венелина Стоева Стоева	Доктор/ главен асистент	3.2. Психология 05.06.05. Педагогическа и възрастова психология	безсрочен, I ОТД	Не
ПФ	Катедра	„Педагогика и управление на образованието“		
Дора Стоилова Левгеров-Гаджалова	Професор	1.2. Педагогика (специална педагогика) 05.06.20 Специална психология	безсрочен, I ОТД	Не
Митко Димитров Шошев	Доктор/ доцент	3.2 Психология 05.06.20 Специална психология	безсрочен, I ОТД	Не
Иван Василев Тричков	Доктор / доцент	3.2. Психология 05.06.20. Специална психология	безсрочен, I ОТД	Не
ПФ	Катедра	„Социални дейности“		
Огнян Досев Койчев	Доктор/ главен асистент	3.2. Психология 05.06.05. Педагогическа и възрастова психология	безсрочен, I ОТД	Не
Виктория	Доктор/ главен	05.06.05. Педагогическа и	безсрочен,	Не

Антраник Ангелова	асистент	възрастова психология	I ОТД	
Диляна Светославова Ангелова	Доктор/ асистент	3.2. Психология 05.06.05. Педагогическа и възрастова психология	срочен, I ОТД	Не

ТАБЛИЦА 4. Бакалавърска програма по ПН 3.2 Психология

Бр. преподаватели на ПОТД по ПН 3.2 Психология, участващи в уч. процес в бак. програма по Психология	Бр. <i>хаб.</i> преподаватели на ПОТД по ПН 3.2 Психология, участващи в уч. процес в бак. програма по Психология	Бр. преподаватели на ПОТД по ПН 3.2 Психология със <i>степен д-р</i> по психология, участващи в уч. процес в бак. програма по Психология	Бр. преподаватели на ПОТД по ПН 3.2 Психология със <i>степен д-р</i> на психологически науки, участващи в уч. процес в бак. програма по Психология	% задължителни и психологически курсове в бак. програма по ПН 3.2 Психология, четени от <i>хаб. преподаватели</i> на ПОТД	Бр. обучавани и студенти в бак. и маг. програма по ПН 3.2 Психология за последната уч. год.
14	10	13	1	74%	1027

ТАБЛИЦА 5. Научноизследователска дейност на преподавателите на ПОТД със специалност по ПН 3.2 Психология, участващи в обучението в бакалавърска програма (2016-2021)

Бр. преподаватели на ПОТД по ПН 3.2 Психология, участвали в международни научноизследователски проекти	Бр. преподаватели на ПОТД, участвали в научноизследователски проекти с финансиране от национални институции	Бр. преподаватели на ПОТД, участвали във вътрешно университетски научноизследователски проекти
10	7	9

ТАБЛИЦА 6. Справка за участия на преподаватели на ПОТД със специалност по ПН 3.2 Психология, участващи в обучението в бакалавърска програма в конференции и научни форуми (2016-2021)

Бр. участия в международни конференции и научни форуми	Бр. участия в национални конференции и научни форуми	Общ бр. участия в конференции и научни форуми	Ср. стойност за участия на преподавател в конференции и научни форуми
65	47	112	7,46

ТАБЛИЦА 7. Обобщена справка за публикации на преподавателите на първи ОТД със специализация по ПН 3.2 Психология, участващи в обучението в бакалавърска програма (2016-2021)

Книги (монографии и съавторства)	Съставителства	Статии, студии и глави от книги в реферирани научни издания	Др. статии в научни списания	Глави от книги	Статии в сборници	Общо статии студии и глави от книги
----------------------------------	----------------	---	------------------------------	----------------	-------------------	-------------------------------------

Книги (монографии и съавторства)	Съставителства	Статии, студии и глави от книги в реферирани научни издания				Др. статии в научни списания	Глави от книги	Статии в сборници	Общо статии студии и глави от книги
		С импакт фактор или ранг		В др. рефериращи бази данни					
		Scopus	WoS	С.е.о.л. и под.	НАЦИД				
33	16	2	24	12	109	30	8	32	266